

Preventie- en handhavingplan Alcohol gemeente Zwijndrecht 2014-2018

Inleiding

Gemeenten zijn sinds 2014 de belangrijkste uitvoerder van de Drank- en Horecawet (DHW) geworden. Zowel op juridisch, handhavings- en educatief vlak is de gemeente regisseur van het Nederlands alcoholbeleid.

Op 30 maart 2014 heeft uw college de nota handhavingsbeleid Alcohol (2014-12174) vastgesteld waarin de handhavingstrategie en de uitvoering van het toezicht is voorgesteld. De inwerkingtreding van deze nota is 1 mei 2014.

In de gewijzigde DHW van 1 januari 2014 is opgenomen dat de gemeenteraad iedere vier jaar een preventie- en handhavingsplan alcohol vaststelt (artikel 43a DHW). De voorliggende nota is gebaseerd op een integrale beleidsvisie. Want er is sprake van een preventie én een handhavingsplan. Dat impliceert dat verschillende afdelingen binnen de gemeente – en dus ook verschillende type maatregelen- worden ingezet bij de aanpak van de alcoholproblematiek. In hoofdstuk 1 leest u waarom de link tussen handhaving en preventie zo belangrijk is.

Preventie op het gebied van alcohol is niet nieuw voor de Gemeente Zwijndrecht. Vanuit het Lokaal Gezondheidsbeleid is Alcohol- en druggebruik een belangrijk thema. Vanaf 2007 heeft Zwijndrecht samen met H.I. Ambacht een eigen programma gedraaid, gericht op voorlichting, preventie en bespreekbaar maken van het onderwerp. In 2010 en de eerste helft van 2011 is ingezet op alcoholpreventie met een aanpak, gericht op ouders met jonge kinderen (vanuit CJG) en het bespreekbaar maken van het onderwerp bij het onderwijs (12+). Vanaf de tweede helft 2011 is Zwijndrecht aangesloten bij het regionale programma “*Verzuip jij je Toekomst?!*” (*VjjT*). De aanpak is gericht op het realiseren van een samenhangend pakket van maatregelen gericht op preventie, beleid, handhaving en regelgeving. Doelstellingen en acties vanuit dit programma kunt u lezen in de hoofdstukken 2 en 3.

In hoofdstuk 4 wordt de uitvoering hiervan toegelicht. De te verwachten resultaten in 2016 zijn ten slotte geformuleerd in hoofdstuk 5.

Wetswijzigingen Drank- en Horecawet

Op 1 januari 2013 is de Drank- en Horecawet gewijzigd

Op 1 januari 2013 is de nieuwe DHW in werking getreden. Het belangrijkste element van de wetswijziging is een uitbreiding van bevoegdheden van gemeenten met het oog op de bescherming van de volksgezondheid (met name van jongeren) en het voorkomen van alcoholgerelateerde ordeverstoring.

Zo krijgen gemeenten de mogelijkheid:

- Extreme prijsacties, zoals happy hours in de horeca en stuntprijzen in supermarkten en slijterijen te verbieden;
- te bepalen dat jongeren onder een bepaalde leeftijd ná een bepaald tijdstip niet meer mogen worden toegelaten in de horeca;
- zelf toezicht te gaan houden op de naleving van de regels van de DHW (tot 1 januari 2013 was dit toezicht in handen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit);
- supermarkten die vaker de regels m.b.t. de leeftijdsgrenzen overtreden te verbieden alcohol te verkopen voor een periode van 1 tot maximaal 12 weken (“three strikes out”).

Ook nieuw is een landelijk verbod voor jongeren tot zestien jaar om alcohol aanwezig of voor consumptie gereed te hebben op voor het publiek toegankelijke plaatsen, zoals de openbare weg en cafés, met uitzondering van winkels. Gemeentelijke toezichthouders en de politie gaan dit verbod handhaven.

Daarnaast is iedere gemeenten verplicht om vóór 1 januari 2014 een paracommerciële verordening vast te stellen waarin de schenktijden en alcoholverstrekking tijdens privébijeenkomsten en bijeenkomsten van derden in gebouwen voor verenigingen, stichtingen en kerken wordt geregeld¹. De grondslag van dit verbod is het voorkomen van oneerlijke mededinging. Ook hiervoor ligt de verantwoordelijkheid van de handhaving bij de gemeentelijke toezichthouders.

Op 1 januari 2014 is de tweede wetswijziging in werking getreden

De DHW is per 1 januari 2014 opnieuw gewijzigd. Een belangrijke wijziging is de verhoging van de leeftijdsgrens van 16 naar 18 jaar. Een andere wijziging is dat gemeenten elke vier

¹ De verordening is op 6 december 2013 door de gemeenteraad vastgesteld. De verordening heet: “Drank en Horecaverordening Zwijndrecht”

jaar een preventie- en handhavingsplan alcohol vaststellen (artikel 43a DHW). Hiermee wil de wetgever stimuleren dat gemeenten actief nadenken over en uitvoer geven aan het verbinden van de beleidsterreinen Volksgezondheid (voorlichting en bewustwording) en Openbare Orde en Veiligheid (beleid en handhaving) als het gaat om alcoholpreventie.

De gemeenteraad stelt uiterlijk zes maanden (1 juli 2014) na inwerkingtreding van het voorstel tot wijziging van de Drank- en Horecawet d.d. 1 januari 2014 voor de eerste maal een preventie- en handhavingsplan alcohol vast. Dit plan moet naast de hoofdzaken uit het beleid met betrekking tot preventie van alcoholgebruik onder vooral jongeren, ook beschrijven op welke manier er invulling wordt gegeven aan de handhavingstaken die op grond van de Drank- en Horecawet zijn verkregen. Het nieuwe artikel 43a van de DHW geeft aan wat er in dit preventie en handhavingsplan moet worden opgenomen:

- wat de doelstellingen zijn van het preventie- en handhavingsbeleid alcohol;
- welke acties worden ondernomen om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen;
- de wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en
- welke handhavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen;
- welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden.

Inhoudsopgave

Op 1 januari 2013 is de Drank- en Horecawet gewijzigd	3
Op 1 januari 2014 is de tweede wetswijziging in werking getreden.....	3
1 ALGEMEEN.....	6
1.1. Waarom is de link tussen preventie en handhaving zo belangrijk?.....	6
1.2 Verzuip jij je Toekomst?!	9
2 DOELSTELLINGEN PREVENTIE- EN HANDHAVINGPLAN ALCOHOL.....	11
2.1 Alcoholpreventie.....	11
2.2 Handhaving.....	11
3 ACTIES PREVENTIE- EN HANDHAVINGPLAN ALCOHOL.....	13
3.1 Alcoholpreventie.....	13
3.2 Handhaving.....	15
4 UITVOERING.....	17
4.1. Alcoholpreventie.....	17
4.2. Handhaving.....	17
5 RESULTATEN.....	18
5.1 Alcoholpreventie.....	18
5.2 Handhaving.....	19
GEBRUIKTE LITERATUUR.....	20

1 Algemeen

1.1. Waarom is de link tussen preventie en handhaving zo belangrijk?

Integrale benadering is een cruciaal kenmerk van effectief alcoholbeleid

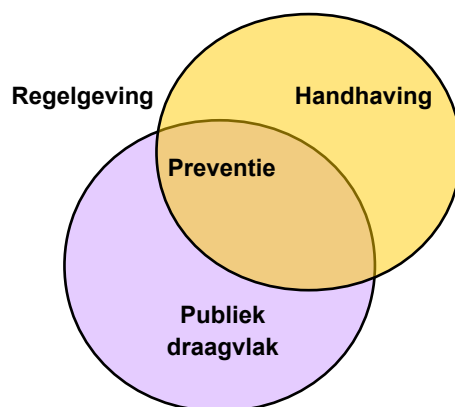
Wetenschappelijke studies laten zien dat een integrale benadering van de problematiek rondom alcohol een cruciaal kenmerk is van effectief alcoholbeleid (Reynolds, 2003). Recent onderzoek van het RIVM Centrum voor Gezond Leven, het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP en het Trimbos-instituut bevestigt dat beleid op het gebied van alcoholmatiging het meest effectief is als het integraal wordt aangepakt² (Mulder, Bovens, Franken & Sannen, 2013).

De belangrijkste pijlers waarop alcoholbeleid dient te zijn gebaseerd, zijn regelgeving (grenzen stellen), handhaving (grenzen bewaken) en publiek draagvlak (grenzen overdragen) (Figuur 1).

Het creëren van bewustwording bij alcoholverstrekkers en ouders is een noodzakelijke voorwaarde voor gedragsverandering, die ingegeven wordt door een helder beleid over alcoholpreventie bij jongeren. Door het versterken van de handhaving via de mogelijkheden in de Drank- en Horecawet kunnen er aanvullende effecten bereikt worden op het terugdringen van de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren.

Dit is ook het uitgangspunt van het landelijke alcoholpreventiebeleid. Naast het voorkomen van schadelijk alcoholgebruik vanuit het perspectief van de volksgezondheid en het jeugdbeleid, is het landelijke beleid ook gericht op het terugdringen van criminaliteit en verstoringen van de openbare orde.

² Zie de brochure *Effectief Alcoholbeleid: hoe pakt u dat aan?*, te downloaden via <http://www.loketgezondleven.nl/gemeente-en-wijk/gezonde-gemeente/alcohol>. U kunt op deze pagina ook een korte film bekijken over effectief alcoholbeleid. In zowel de brochure als de film komt dhr. Van der Borg, burgemeester van de gemeente Molenwaard en bestuurlijk ambassadeur van *Verzuip jij je Toekomst?!*, aan bod.

Figuur 1. Integraal beleidsmodel voor effectief lokaal alcoholbeleid (Reynolds, 2003).

Maatregelen gericht op het beperken van de beschikbaarheid van alcohol zijn het meest effectief

Alcoholgebruik is niet alleen een persoonlijke en bewuste keuze. Drinkgedrag wordt voor een groot deel ook bepaald door de omgeving, zoals de ouders, de prijs van alcohol, het productaanbod, verkoopregels, normen, tradities en het sociale netwerk. De WHO laat in een overzichtstudie naar alcoholbeleid zien dat maatregelen die de beschikbaarheid van alcohol beperken het meest effectief zijn in het terugdringen van alcoholgebruik (Babor e.a., 2010).

De volgende omgevingsfactoren zijn van invloed op het drinkgedrag van jongeren:

- de prijs van alcohol;
- het beschikbare assortiment;
- het aantal verkooppunten;
- de leeftijdsgrenzen en naleving en handhaving daarvan;
- de aanwezige promotie van alcohol;
- de normen in de sociale omgeving van het individu (bijvoorbeeld van ouders);
- het overheidsbeleid.

Tabel 1 geeft een overzicht van beleidsmaatregelen en hun effectiviteit zoals aangetoond in wetenschappelijk onderzoek (Babor e.a., 2010).

Tabel 1. Beleidsmaatregelen en hun effectiviteit zoals aangetoond in wetenschappelijk onderzoek (Babor e.a., 2010).

Maatregel	Effectiviteit	Hoeveelheid onderzoek
Minimum verkoopleeftijd	+++	+++
Verhogen van prijs (accijnzen, minimumprijs)	+++	+++
Beperken van verkooptijden	++	++
Meer handhaving	++	++
Beperken van reclame	+ / ++	+++
Training barpersoneel	-	+++

Een eenzijdige aanpak gericht op slechts één of twee van dergelijke factoren is gedoemd te mislukken. Preventiestrategieën die gebaseerd zijn op handhaving van wet- en regelgeving, training van alcoholverstrekkers, instellen van alcoholvrije zones en intensieve media-aandacht zijn potentieel succesvol (Holder e.a., 1999).

1.2 Verzuip jij je Toekomst?!

De gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid hebben, in overeenstemming met de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid, gezamenlijk het voorkomen van het gebruik van alcohol en middelen door jongeren vastgesteld als prioriteit voor gezondheidsbevordering. Deze ambitie wordt vormgegeven door het preventieprogramma *Verzuip jij je Toekomst?! (VjjT)*³.

In VjjT werken zestien gemeenten in Zuid-Holland Zuid samen met de politie, het Openbaar Ministerie en de Dienst Gezondheid & Jeugd om het alcoholgebruik en genotmiddelengebruik onder jongeren terug te dringen. Het programma is in 2009 gestart vanuit een samenwerking tussen het Regionaal College (portefeuillehouders Openbare Orde en Veiligheid) en de Gemeenschappelijke Regeling Zuid-Holland Zuid (portefeuillehouders Volksgezondheid). Gemeente Zwijndrecht is vanaf eind 2011 hierop aangesloten. In het programma zijn de pijlers beleid, handhaving en bewustwording verankerd. In de aanpak wordt zoveel mogelijk een integrale benadering gehanteerd, gericht op de beleidsterreinen Volksgezondheid, Jeugd, Onderwijs en Openbare Orde & Veiligheid.

Na een looptijd van vier jaar is VjjT in 2012 geëvalueerd. De evaluatie liet zien dat de inspanningen van het programma de gewenste uitwerking leken te hebben op de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren en het drinkgedrag van jongeren:

- Ouders zijn zich bewuster geworden van hun verantwoordelijkheid. Steeds meer ouders laten hun kind dat jonger dan 16 jaar is, thuis niet drinken. Ook is een toenemend aantal ouders van mening dat thuis 'leren drinken' onverstandig is;
- De veranderende attitude van ouders beperkt de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren. Dit is terug te zien in het drinkgedrag van jongeren, zoals de startleeftijd waarop jongeren in de regio ZHZ beginnen met het drinken van alcohol. Deze is tussen 2006 en 2011 niet verder gedaald, waarmee een negatieve trend doorbroken is;
- Daarnaast is er voor het eerst sinds jaren een dalende trend te zien in het aantal alcoholvergiftigingen onder jongeren. In 2011 werd een afname in het aantal 'comazuipers' gemeten van 16% ten opzichte van het jaar daarvoor.

Slechts op het gebied van het intensiveren van handhaving, waarbij VjjT sterk afhankelijk was van de nieuwe Voedsel- en Warenautoriteit, bleken de ambities niet waargemaakt te kunnen worden. De handhaving ontwikkelde zich hierdoor tot de achilleshiel van het programma. De Drank- en Horecawet en daarbinnen het preventie- en handhavingplan

³ www.verzuipjijtoekomstzhz.nl

alcohol bieden kansen om de handhaving van de leeftijdsgrenzen te verbeteren. De gemeenten hebben vanaf 1 januari 2013 zelf de bevoegdheid om toezicht te houden op de naleving van de Drank- en Horecawet.

2 Doelstellingen Preventie- en Handhavingplan Alcohol

2.1 Alcoholpreventie

VjjT geeft invulling aan alcoholpreventie in de regio Zuid-Holland Zuid. Het programma kent de volgende doelstellingen⁴ voor de periode 2013 t/m 2015:

1. Het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar (10 t/m 17 jaar);
2. Het tegengaan van schadelijk alcoholgebruik door jongeren van 18 t/m 23 jaar.

De uiteindelijke doelgroep van VjjT bestaat uit jongeren in de leeftijd van 10 t/m 23 jaar.

Omdat onderzoek heeft laten zien dat vooral de sociale omgeving van jongeren bepalend is voor hun alcoholgebruik, richten de activiteiten van het programma zich primair op de *omgeving* van jongeren. Hieronder verstaan we ouders/verzorgers en intermediairs vanuit scholen, horeca, paracommercie, zorgkaders, politie, etc.

2.2 Handhaving

Naast de nu aan de gemeente opgelegde wettelijke verplichting om te handhaven, is in ons horecabeleid als doel gesteld:

- het minimaliseren van het risico dat door de exploitatie de openbare orde en veiligheid en het woon- en leefklimaat wordt aangetast;
- het minimaliseren van het risico dat jongeren (overmatig) alcohol consumeren;
- het terugdringen of tegengaan van alcoholgerelateerde overlast.

Het vaststellen van regelgeving alleen is niet voldoende om de doelen te behalen. Daarom wordt regelmatig met alle betrokken partijen, zoals de commerciële horeca, alcoholverkopers en verenigingen overleg gevoerd.

Daarnaast is een vorm van toezicht en handhaving nodig om te zorgen dat de afgesproken regels worden nageleefd.

⁴ Het verminderen van alcoholgebruik onder jongeren kost tijd. Daarnaast wordt het drinkgedrag van jongeren door verschillende zaken beïnvloed. Ook algemene aandacht in de media, wijzigingen in landelijke wetgeving en andere omstandigheden kunnen bijdragen aan een verandering in het alcoholgebruik van jongeren.

Het toezicht en de handhaving in het kader van de Drank en horeca kan, van heel summier, tot zeer intensief uitgevoerd worden. Het is niet effectief om het middel zwaarder in te zetten dan noodzakelijk.

Om de inzet te bepalen is gekeken naar:

1. de omvang van het horecadomein waar het toezicht op gericht is (doelgroepanalyse);
2. de mate van de overtredingen binnen dit domein (naleefgedrag);
3. aandachtsgebied (prioriteiten).

Het bijgevoegde, vastgestelde Handhavingbeleid Alcohol(2014-12174) geeft algemene regels en sanctiemogelijkheden. Aan de hand van vooraf gestelde prioriteiten kan per jaar vastgesteld worden waar het toezicht op gericht is.

Het handhavingbeleid is voor het overgrote deel overgenomen van de gemeente Dordrecht en aangepast aan de lokale situatie van de gemeente Zwijndrecht. De bepalingen ten aanzien van de (commerciële) coffeeshops, casino's, speelautomatenhallen en inrichtingen voor prostitutie zijn niet overgenomen omdat deze in onze gemeente niet aanwezig zijn.

3 Acties Preventie- en Handhavingplan Alcohol

3.1 Alcoholpreventie

De doelstellingen van VjjT zijn uitgewerkt in speerpunten en bijbehorende activiteiten voor de periode 2013-2015. Dit is een totaaloverzicht van de activiteiten van het programma. Niet iedere activiteit is toepasbaar in iedere gemeente. In overleg met de gemeente worden de activiteiten en planning aan de lokale situatie aangepast.

Beleid (alcohol)

Speerpunt 1. Naar een eenduidig alcoholbeleid op middelbare scholen

- Uitrol landelijk keurmerk Alcoholvrije School bij scholen voor voortgezet onderwijs
- Beleidsadvies De Gezonde School en Genotmiddelen bij basisscholen
- Beleidsadvies De Gezonde School en Genotmiddelen bij scholen voor voortgezet onderwijs

In Zwijndrecht wordt aansluiting gezocht bij het OOGO om relevante informatie uit het programma te delen en daarmee ook draagvlak te krijgen bij bestuurders rondom de uitrol van het keurmerk "Alcoholvrije School" bij alle middelbare scholen in de regio. De essentie van dit keurmerk is dat de school volledig alcoholvrij is, dus m.b.t. schoolfeesten, buitenschoolse activiteiten en voorbeeldgedrag van docenten.

Overige actiepunten binnen de pijler Beleid

- Gemeenten adviseren over afstemming VjjT-activiteiten en lokale activiteiten.

Handhaving (alcohol)

Speerpunt 2. Advisering m.b.t. preventie bij gewijzigde Drank- en Horecawet

- Informatiebijeenkomsten voor alcoholverstrekkers organiseren
- Gemeenten adviseren over rol van preventie bij lokale implementatie DHW (o.a. m.b.t. modelverordeningen)
- Regionale handhavingscommunicatie verzorgen
- Uitvoeren van mystery shopping onderzoek⁵

Speerpunt 3. Advisering aanpak openbare dronkenschap

- Samenwerking met Halt rondom afdoening Alcohol

⁵ Het mystery shoppen is ter sprake gekomen tijdens de raadscarrousel bij de bespreking van de handhavingsnota alcohol. De raad vond het inzetten van 'lokpubers' geen goed plan. Dit punt zullen wij in Zwijndrecht dan ook niet uitvoeren.

- Evenementen organisatoren stimuleren tot actief genotmiddelenbeleid
- Gemeenten ondersteunen bij organiseren van trainingen voor horecapersoneel
- Verdere aanpak openbare dronkenschap ontwikkelen i.s.m. andere regionale alcoholpreventieprojecten
- Uitvoeren van onderzoek naar doortappen in de horeca

Bewustwording (alcohol en andere middelen)

Algemeen

- “*Verzuip jij je Toekomst?!-actiemaand*” per gemeente, waarbij supermarkten, horeca, sportverenigingen, scholen, politie, jongerenwerk, etc vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en met steun van VjjT activiteiten organiseren.

Speerpunt 4. Ouders

- Ouderavonden “Help, mijn kind wordt een puber!” in het basisonderwijs (via de Gezonde School)
- Ouderavonden De Gezonde School en Genotmiddelen in het basisonderwijs (via de Gezonde School)
- Ouderavonden De Gezonde School en Genotmiddelen in het voortgezet onderwijs
- Ouderbijeenkomsten voor ouders van (uitgaande) jongeren (o.a. Kroegentocht)
- Inzet oudercomité (rapportavonden voortgezet onderwijs, Avondvierdaagse en andere contactmomenten)⁶
- Bewustwordingsacties rondom e-health via lokale media en social media

Speerpunt 5a. Alcoholverstrekkers: horeca en evenementen

- Organiseren van trainingen voor horecapersoneel (BarCode, Eerste Hulp Bij Drank- en drugsongelukken in het Uitgaanscircuit)
- Adviseren van evenementenorganisaties over beleid m.b.t. middelengebruik

Speerpunt 5b. Alcoholverstrekkers: detailhandel

- Stimuleren van verbetering van de leeftijdscontrole bij alcoholverkoop middels gesprekken met detaillisten en brancheorganisaties

Speerpunt 5c. Alcoholverstrekkers: sportverenigingen

- Stimuleren van structurele aandacht voor alcohol en andere middelen in beleid gericht op (jeugd)leden, ouders, barpersoneel en bestuur.

⁶ Het oudercomité bestond uit vrijwillige ouders en was van 2009 tot juli 2013 actief.

Speerpunt 6. Jongeren

- Digitale lesmodules De Gezonde School en Genotmiddelen in het basisonderwijs (via de Gezonde School)
- Digitale lesmodules De Gezonde School en Genotmiddelen in het voortgezet onderwijs
- Lagerhuisdebat in het voortgezet onderwijs
- Wedstrijd voor MBO-leerlingen rondom meest vernieuwende aanpak voor alcoholpreventie bij jongeren
- Bewustwordingsacties rondom e-health via lokale media en social media

In Zwijndrecht wordt extra op jongeren ingezet door middel van de *Alcoholverkeerscursus Responsible Young Drivers*: Relatief veel jongeren die net hun rijbewijs hebben gehaald, worden betrap op het rijden onder invloed. Om jongeren bewust te maken van de grote gevaren van alcohol in het verkeer, kunnen zij een alcoholverkeerscursus volgen.

Speerpunt 7. Vroegsignalering en deskundigheidsbevordering

- Uitrol landelijk protocol Vroegsignalering Riskant Alcoholgebruik bij Jongeren bij intermediairs
- Borgen van multidisciplinair nazorgtraject voor jongeren met een alcoholintoxicatie in het ziekenhuis
- Stimuleren van deskundigheidsbevordering over alcohol en andere middelen in de eerste lijn

3.2 Handhaving

In de nota handhaving alcohol (vastgesteld door College van B&w op 30 maart 2014) is vastgelegd dat alle vergunningsplichtigen in 2014 door bureau Toezicht worden bezocht. Daarna vinden herinspecties plaats bij overtreders en wordt steekproefsgewijs of n.a.v. een melding gecontroleerd. De controle vindt plaats op de volgende punten (zie bijlage 2 handhavingsplan alcohol):

1. Horeca vergunningplichtig;
2. Slijterij vergunningplichtig;
3. Para-commercieel;
4. horeca niet-vergunningplichtig
5. regels gesteld in verordeningen
6. detailhandel alcoholverstrekkers

7. alcoholverbod andere bedrijven
8. hotspots leeftijdsgrenzen (m.u.v. evenementen)
9. herinspecties
10. evenementen
11. hokken en keten
12. drankgebruik <18 in publiek toegankelijke ruimte

De punten 4,7 en 11 worden alleen incidenteel gecontroleerd na verkregen opdracht.

4 Uitvoering

4.1. Alcoholpreventie

Voor de uitvoering van de acties gericht op alcoholpreventie wordt verwezen naar de strategie van *Verzuip jij je Toekomst?!* voor de periode 2013 t/m 2015.

4.2. Handhaving

Bureau Toezicht Dordrecht wordt ingehuurd om controles uit te voeren. Ten minste twee keer per jaar wordt overleg gevoerd over gerichte acties zoals controleren van hotspots en herinspecties. Voor de details van de uitvoering van de acties gericht op handhaving verwijzen wij u naar nota 2014-12174, vastgesteld door College van Burgemeester en wethouders op 30 maart 2014.

5 Resultaten

5.1 Alcoholpreventie

De twee hoofddoelstellingen van VjjT zijn vertaald in een aantal operationele doelstellingen, die laten zien welke resultaten er begin 2016 worden verwacht.

1. Het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar (10 t/m 17 jaar):
 - De gemiddelde startleeftijd van jongeren voor het drinken van alcohol is verder toegenomen (12,9 jaar in 2011);
 - Het percentage jongeren van 12 t/m 17 jaar dat de afgelopen maand⁷ alcohol heeft gedronken, is verder afgenomen (26% in 2011);
 - Het percentage jongeren van 12 t/m 17 jaar dat de afgelopen maand¹⁰ aan binge drinken heeft gedaan (5 of meer glazen bij één gelegenheid) is verder afgenomen (20% in 2011);
 - Het percentage jongeren van 12 t/m 17 jaar dat dronken of aangeschoten is geweest in de afgelopen maand¹⁰ is verder afgenomen (12% in 2011);
 - Het percentage ouders dat aangeeft dat zijn of haar kind thuis géén alcohol mag drinken voor het 18e levensjaar is ten minste 70% (92% in 2011 voor de 16 jaar-grens);
 - Het percentage ouders dat denkt dat het verstandig is om jongeren thuis te leren drinken is verder afgenomen (30% in 2011);
 - Het percentage ouders dat aangeeft dat zijn of haar kind geen middelen (soft- of harddrugs) mag gebruiken voor het 18^e levensjaar is ten minste 70%;
 - Er is sprake van een verbetering in de naleving van de wettelijke leeftijdsgrenzen voor alcoholverkoop in supermarkten, sportverenigingen, slijterijen en horeca (22% in 2011)⁸.
2. Het tegengaan van schadelijk alcoholgebruik door jongeren van 18 t/m 23 jaar:
 - Het percentage jongeren van 18 t/m 23 jaar dat de afgelopen maand¹⁰ aan binge drinken heeft gedaan (4 of meer glazen bij één gelegenheid voor vrouwen, 6 of meer glazen bij één gelegenheid voor mannen), is verder afgenomen (12% in 2009);

⁷ De specificatie 'afgelopen maand' heeft te maken met de vraagstelling in het onderzoek.

⁸ De verantwoordelijkheid voor het organiseren en uitvoeren van handhaving om de naleving van alcoholverstrekking te controleren, ligt bij de gemeente. *Verzuip jij je Toekomst?!* zal gemeenten adviseren en ondersteunen om dit goed vorm te geven, maar kan hier geen directe invloed op uitoefenen.

- Het aantal jongeren van 16 t/m 23 jaar dat als gevolg van een alcoholvergiftiging wordt behandeld door ambulancepersoneel is verder afgenomen (58 jongeren in 2011);
- Het aantal alcoholgerelateerde incidenten waarbij jongeren van 16 t/m 23 jaar betrokken zijn en dat door de politie wordt geregistreerd, is verder afgenomen (1.030 incidenten in 2010);
- Er is sprake van een verbetering in de naleving van het wettelijk verbod op doorschenken bij dronkenschap in de horeca (17% in 2010)¹¹.

Vallend onder beide hoofddoelstellingen:

- Minimaal 50% van alle scholen voor voortgezet onderwijs is alcoholvrij voor leerlingen en voldoet hiermee aan de criteria van het landelijke keurmerk Alcoholvrije School (tot nu toe 2 scholen in 2012);
- Er is een werkende keten van vroegsignalering en verwijzing van jongeren met risicovol alcoholgebruik, waarbij jongeren worden verwezen naar een preventief contactmoment met een professional (pilotproject in 2011-2012⁹).

5.2 Handhaving

Het streven is om in het eerste jaar alle vergunningen in orde te hebben en waar nodig overtreders te waarschuwen.

⁹ De pilot is in de gemeenten Binnenmaas, De Waard (nu: Molenwaard) en Dordrecht uitgevoerd. De resultaten zijn op te vragen bij de projectleider van *Verzuip jij je Toekomst?!*.

Gebruikte literatuur

Babor, T., e.a. (2010). *Alcohol: no ordinary commodity. Research and public policy. Second Edition*. Oxford: Oxford University Press.

Holder, H.D. (1999). *Alcohol and the community. A systems approach to prevention*. Cambridge: Cambridge University Press.

Mulder, J., Bovens, R., Franken, F., & Sannen, A. (2013). *Proces in uitvoering. Een zoektocht naar de operationalisatie van cruciale procesfactoren in de uitvoering van regionale alcoholprojecten*. Utrecht: Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP).

Reynolds, R.I. (2003). *Building confidence in our communities*. London: London Drug Policy Forum.